

บทที่ 5

ผลการวิเคราะห์การเลี้ยงทารกด้วยนมมารดา

5.1 บทนำ

การเลี้ยงทารกด้วยนมมารดา นับว่ามีความสำคัญต่อพัฒนาการด้านสุขภาพของทารก ทั้งในด้านการเจริญเติบโตของร่างกาย และพัฒนาการด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม จิตใจ ทั้งนี้เนื่องจากนมมารดามีส่วนประกอบของสารอาหารที่จำเป็นต่อทารกอย่างครบถ้วน ในปริมาณที่เหมาะสมกับความต้องการของทารกในช่วงอายุต่างๆ (Groh-Wargo and Antonelli, 1993) นอกจากนี้นมมารดายังอุดมไปด้วยภูมิคุ้มกัน โรคต่างๆ หลายชนิด ซึ่งทำให้ทารกมีสุขภาพแข็งแรง ไม่เจ็บป่วยง่าย ยิ่งไปกว่านั้นการเลี้ยงลูกด้วยนมมารดายังช่วยเสริมสร้างความผูกพันระหว่างมารดาและทารกได้เป็นอย่างดี (Goldbagen, 1996) และมีประโยชน์ต่อสุขภาพของมารดาอีกด้วย (Jackson, 1998)

ปัจจุบันมีการศึกษาถึงแรงจูงใจที่ทำให้มารดาเลี้ยงลูกด้วยนมมารดาเป็นระยะเวลานาน ซึ่งอาจมีผลมาจากระยะเวลาการเลี้ยงลูกด้วยนมมารดานานขึ้น มีความสัมพันธ์ กับพัฒนาการด้านการเจริญเติบโตลดลง โดยในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา มีโครงการวิจัยระยะยาวในทวีปแอฟริกาและ อเมริกาใต้ พบว่า เด็กที่มีการเจริญเติบโตช้าที่สุดจะมาจากเด็กที่ถูกเลี้ยงด้วยนมมารดานานที่สุด (Simondon et al., 2001; Fawzi and Herrera, 1997) มีงานวิจัยหลายเรื่อง ที่กล่าวถึงความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างการเลี้ยงทารกด้วยนมมารดากับการเจริญเติบโต ซึ่งความสัมพันธ์เช่นนี้มักจะพบเห็นได้ทั่วไปในสภาพสังคมยากจน นอกจากนี้การเลี้ยงลูกด้วยนมมารดาเป็นระยะเวลานาน อาจทำให้ปริมาณการบริโภคอาหารเสริมลดลง ซึ่งความสัมพันธ์เชิงลบอาจจะสะท้อนความจริงที่ว่า การตัดสินใจเลี้ยงลูกด้วยนมมารดาเป็นระยะเวลานาน เนื่องจากทารกมีสุขภาพร่างกายไม่แข็งแรง (Marquis and Habicht, 1997) ในบทนี้ได้นำเสนอผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเลี้ยงทารกด้วยนมมารดา กับภาวะน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ นมผสม และอาหารเสริม รวมทั้งข้อมูลพื้นฐานของมารดาและครอบครัว โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรตาม คือ การให้นมมารดา เป็นตัวแปรเชิงคุณภาพที่มี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ให้นมมารดานานกว่า 12 เดือน และ กลุ่มที่หยุดให้นมมารดาก่อนหรือเท่ากับ 12 เดือน และจากการวิเคราะห์ความถี่ของตัวแปรตามแบบภาคตัดขวาง พบว่า มีเด็กที่ได้รับนมมารดานานกว่า 12 เดือน 54.1% และ เด็กที่หยุดให้นมมารดาก่อนหรือเท่ากับ 12 เดือน 45.9 % ตามลำดับ

ตัวแปรอิสระทั้งหมด จำนวน 23 ตัวแปร เป็นตัวแปรเกี่ยวกับการเจริญเติบโตด้านน้ำหนัก 5 ตัวแปร ได้แก่ ภาวะน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ที่แรกเกิด 6 เดือน 12 เดือน 18 เดือน และ 24 เดือน ตามลำดับ เป็นตัวแปรเกี่ยวกับการให้นมและอาหารเสริมในช่วง 1 ปีแรก มี 8 ตัวแปร ได้แก่ อายุที่เริ่มให้นมผสม อายุที่เริ่มให้อาหารเสริมซึ่งจำแนกเป็น ข้าวธัญ/พืช ถั่ว/มะละกอ ไข่แดง ตับ ผักใบ/ผักหัว ปลา/เนื้อ/หมู/ไก่ ไข่ทั้งฟอง ตัวแปรเกี่ยวกับมารดาและครอบครัว 7 ตัวแปร ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ศาสนา จำนวนครรภ์ สภาพสังคมเศรษฐกิจและพื้นที่ และตัวแปรเกี่ยวกับเด็ก 3 ตัวแปร ได้แก่ เพศ การเจ็บป่วย อายุครรภ์ โดยการแจกแจงความถี่ของตัวแปรเหล่านี้มีรายละเอียดดังที่กล่าวไว้แล้วในหัวข้อ 4.3

5.3 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับการเลี้ยงทารกด้วยนมมารดา

5.3.1 ภาวะน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์กับการเลี้ยงทารกด้วยนมมารดา

จากการวิเคราะห์ พบว่า ภาวะน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ เมื่อเด็กแรกเกิด และ 6 เดือน ไม่มีความสัมพันธ์กับการเลี้ยงทารกด้วยนมมารดา แต่สำหรับภาวะน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์เมื่อเด็กอายุ 12 เดือน 18 เดือน และ 24 เดือน มีความสัมพันธ์กับการให้นมมารดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเด็กที่มีภาวะน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ที่อายุ 12 เดือน 18 เดือน และ 24 เดือน ได้รับนมมารดานานกว่า 12 เดือน คิดเป็น 19.7%, 19.9% และ 18.0% ตามลำดับ ดังรายละเอียดในตารางที่ 5.1

5.3.2 พื้นฐานของมารดาและครอบครัวกับการเลี้ยงทารกด้วยนมมารดา

จากการวิเคราะห์ พบว่า ข้อมูลพื้นฐานของมารดาและครอบครัว มีความสัมพันธ์กับการเลี้ยงทารกด้วยนมมารดา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกตัวแปร โดยมารดากว่าครึ่งหนึ่งที่มีอายุ 20- 30 ปี ให้นมมารดานานกว่า 12 เดือน (54.3%) มารดาส่วนใหญ่ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา และอื่นๆ ให้นมมารดานานกว่า 12 เดือน (62.4%) มารดาที่มีธุรกิจเป็นของตัวเอง (37.8%) และเป็น คนใช้แรงงาน (32.8%) ให้นมมารดานานกว่า 12 เดือน มารดาที่ตั้งครรภ์มาแล้ว 2 ครั้ง ให้นมมารดา

นานกว่า 12 เดือน (38.4%) มารดาที่ให้นมมารดานานกว่า 12 เดือนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ (68.7%) มารดาเกือบครึ่งหนึ่งที่มีสภาพสังคมเศรษฐกิจของครอบครัวค่อนข้างยากจนให้นมมารดานานกว่า 12 เดือน (47.8%) และมารดาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทพาให้นมมารดานานกว่า 12 เดือน มีจำนวนสูงกว่ามารดาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อื่นๆ (33.8%) ดังรายละเอียดในตารางที่ 5.2

ตารางที่ 5.1 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวบน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์กับการเลี้ยงทารกด้วยนมมารดา

ตัวแปร	การเลี้ยงทารกด้วยนมมารดา n(%)		p-value
	หยุดก่อน/เท่ากับ 12 เดือน	นานกว่า 12 เดือน	
แรกเกิด			
ไม่น้อยกว่าเกณฑ์	1251(87.3)	1480(87.5)	0.886
น้อยกว่าเกณฑ์	182(12.7)	212(12.5)	
6 เดือน			
ไม่น้อยกว่าเกณฑ์	1398(97.6)	1644(97.2)	0.494
น้อยกว่าเกณฑ์	35(2.4)	48(2.8)	
12 เดือน			
ไม่น้อยกว่าเกณฑ์	1329(92.7)	1359(80.3)	<0.001
น้อยกว่าเกณฑ์	104(7.3)	333(19.7)	
18 เดือน			
ไม่น้อยกว่าเกณฑ์	1363(95.1)	1356(80.1)	<0.001
น้อยกว่าเกณฑ์	70(4.9)	336(19.9)	
24 เดือน			
ไม่น้อยกว่าเกณฑ์	1368(95.5)	1388(82.0)	<0.001
น้อยกว่าเกณฑ์	65(4.5)	304(18.0)	

ตารางที่ 5.2 ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลพื้นฐานของมารดาและครอบครัวกับการเลี้ยงทารกด้วยนมมารดา

ตัวแปร	การเลี้ยงทารกด้วยนมมารดา n(%)		p-value
	หยุดก่อน/เท่ากับ 12 เดือน	นานกว่า 12 เดือน	
อายุมารดา			
น้อยกว่า 20 ปี	179(12.5)	189(11.2)	<0.001
20- < 30 ปี	835(58.2)	919(54.3)	
30- < 40 ปี	398(27.8)	525(31.0)	
40 ปีขึ้นไป	21(1.5)	59(3.5)	

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

ตัวแปร	การเลี้ยงทารกด้วยนมมารดา n(%)		p-value
	หยุดก่อน/เท่ากับ 12 เดือน	นานกว่า 12 เดือน	
ระดับการศึกษามารดา			
อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้	28(2.0)	148(8.7)	<0.001
ประถมศึกษาและอื่นๆ	552(38.5)	1054(62.4)	
มัธยมศึกษา ปวช. ปวส.	652(45.5)	452(26.7)	
ปริณพทรีและสูงกว่า	201(14.0)	38(2.2)	
อาชีพมารดา			
ผู้มีธุรกิจเป็นของตนเอง	226(15.8)	639(37.8)	<0.001
ผู้ปฏิบัติงานวิชาชีพ	128(8.9)	21(1.2)	
คนใช้แรงงาน	382(26.7)	555(32.8)	
พนักงานบริษัท	441(30.7)	207(12.2)	
ไม่ได้ปฏิบัติงานเชิงเศรษฐกิจ	256(17.9)	270(16.0)	
จำนวนครั้งของการตั้งครรภ์			
ครั้งแรก	542(37.8)	447(26.4)	<0.001
ครั้งที่ 2	628(43.8)	651(38.4)	
3 - 5 ครั้ง	252(17.6)	500(29.6)	
มากกว่า 5 ครั้ง	11(0.8)	94(5.6)	
ศาสนา			
พุทธ	1323(92.3)	1162(68.7)	<0.001
อื่นๆ	110(7.7)	530(31.3)	
สภาพสังคมเศรษฐกิจ			
ยากจน	363(25.3)	704(41.6)	<0.001
ค่อนข้างยากจน	807(56.3)	809(47.8)	
ปานกลาง	239(16.7)	156(9.2)	
ดีและค่อนข้างดี	24(1.7)	23(1.4)	
พื้นที่อยู่อาศัย			
พนมทวน	319(22.3)	336(19.9)	<0.001
เทพา	241(16.8)	573(33.8)	
กระนวน	289(20.2)	448(26.5)	
น่าน	359(25.0)	296(17.5)	
กรุงเทพฯ	225(15.7)	39(2.3)	

5.3.3 การให้นมผสมและอาหารเสริมกับการเลี้ยงทารกด้วยนมมารดา

จากการวิเคราะห์ พบว่า การให้นมผสมและอาหารเสริม มีความสัมพันธ์กับการให้นมมารดา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกตัวแปร ยกเว้น ไข่ทั้งฟอง โดยเด็กที่เริ่มได้รับนมผสม ในช่วง 4-6 เดือนได้รับนมมารดานานกว่า 12 เดือน ร้อยละ 41.4 เด็กที่เริ่มได้รับข้าว/ธัญพืช และกล้วย/มะละกอ ก่อน 4 เดือน (57.3% และ 53.1%) ได้รับนมมารดานานกว่า 12 เดือน เด็กที่เริ่มได้รับไข่แดง ผักผล/ผักใบ ปลา/ไก่/หมู/เนื้อ และไข่ทั้งฟอง ในช่วง 4-6 เดือน (71.3% 50.6% 51.4% และ 61.3%) ได้รับนมมารดานานกว่า 12 เดือน และเด็กที่เริ่มได้รับตับ หลัง 6 เดือน (66.5%) ได้รับนมมารดานานกว่า 12 เดือน ดังรายละเอียดในตารางที่ 5.3

5.3.4 ข้อมูลทั่วไปของเด็กกับการเลี้ยงทารกด้วยนมมารดา

จากการวิเคราะห์ พบว่า ข้อมูลทั่วไปของเด็ก ไม่มีความสัมพันธ์กับการให้นมมารดาทุกตัวแปร ยกเว้น การเจ็บป่วยในช่วง 2 ปี โดยเด็กที่ไม่เคยเจ็บป่วยในช่วง 2 ปี (81.5%) ได้รับนมมารดานานกว่า 12 เดือน มีจำนวนสูงกว่าเด็กที่เคยเจ็บป่วยในช่วง 2 ปี เด็กเพศชาย (50.2%) ได้รับนมมารดานานกว่า 12 เดือน ใกล้เคียงกับเด็กเพศหญิง (49.8%) และเด็กที่คลอดเมื่ออายุครรภ์ 37 สัปดาห์ขึ้นไป (81.5%) ได้รับนมมารดานานกว่า 12 เดือน มีจำนวนสูงกว่าเด็กที่คลอดเมื่ออายุครรภ์น้อยกว่า 37 สัปดาห์ ดังรายละเอียดในตารางที่ 5.4

ตารางที่ 5.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการให้นมผสมและอาหารเสริมกับการเลี้ยงทารกด้วยนมมารดา

ตัวแปร	การเลี้ยงทารกด้วยนมมารดา n(%)		p-value
	หยุดก่อน/เท่ากับ 12 เดือน	นานกว่า 12 เดือน	
อายุที่เริ่มให้นมผสม			
น้อยกว่า 4 เดือน	911(63.5)	223(13.2)	<0.001
4-6 เดือน	337(23.5)	701(41.4)	
7-12 เดือน	167(11.7)	294(17.4)	
นานกว่า 12 เดือน	18(1.3)	474(28.0)	
อายุที่เริ่มให้ข้าว/ธัญพืช			
ก่อน 4 เดือน	716(50.0)	969(57.3)	<0.001
4-6 เดือน	685(47.8)	676(40.0)	
หลัง 6 เดือน	32(2.2)	47(2.9)	
อายุที่เริ่มให้กล้วย/มะละกอ			
ก่อน 4 เดือน	866(60.4)	898(53.1)	<0.001
4-6 เดือน	490(34.2)	641(37.9)	
หลัง 6 เดือน	77(5.4)	153(9.0)	
อายุที่เริ่มให้ไข่แดง			
ก่อน 4 เดือน	195(13.6)	177(10.5)	<0.001
4-6 เดือน	1041(72.6)	1206(71.3)	
หลัง 6 เดือน	197(13.8)	309(18.2)	
อายุที่เริ่มให้ผักผล/ผักใบ			
ก่อน 4 เดือน	96(6.7)	57(3.4)	<0.001
4-6 เดือน	890(62.1)	856(50.6)	
หลัง 6 เดือน	447(31.2)	779(46.0)	
อายุที่เริ่มให้ตับ			
ก่อน 4 เดือน	52(3.6)	26(1.5)	<0.001
4-6 เดือน	600(41.9)	541(32.0)	
หลัง 6 เดือน	781(54.5)	1125(66.5)	
อายุที่เริ่มให้ปลา/ไก่/หมู/เนื้อ			
ก่อน 4 เดือน	50(3.5)	39(2.3)	<0.001
4-6 เดือน	817(57.0)	870(51.4)	
หลัง 6 เดือน	566(39.5)	783(46.3)	
อายุที่เริ่มให้ไข่ทั้งฟอง			
ก่อน 4 เดือน	249(17.4)	326(19.3)	0.095
4-6 เดือน	933(65.1)	1038(61.3)	
หลัง 6 เดือน	251(17.5)	328(19.4)	

ตารางที่ 5.4 ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปของเด็กกับการเลี้ยงทารกด้วยนมมารดา

ตัวแปร	การเลี้ยงทารกด้วยนมมารดา n(%)		p-value
	หยุดก่อน/เท่ากับ 12 เดือน	นานกว่า 12 เดือน	
เพศ			
ชาย	694(48.4)	850(50.2)	0.314
หญิง	739(51.6)	842(49.8)	
อายุครรภ์			
น้อยกว่า 37 สัปดาห์	113(7.9)	129(7.6)	0.785
37 สัปดาห์ขึ้นไป	1320(92.1)	1563(92.4)	
การเจ็บป่วยในช่วง 2 ปี			
ไม่เคย	1125(78.5)	1379(81.5)	0.037
เคย	308(21.5)	313(18.5)	

5.4 ตัวแบบ Logistic Regression ของการเลี้ยงทารกด้วยนมมารดา

เนื่องจากตัวแปรตามเป็นแบบทวินาม สร้างตัวแบบ Logistic Regression โดยกำหนด Link Function เป็น Logit Link ซึ่งในที่นี้คือการวิเคราะห์การถดถอยโดยไม่คำนึงถึงความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นภายในตัวแปรตาม โดยนำตัวแปรอิสระเข้าไปในตัวแบบพร้อมกันทุกตัว (Multivariate Analysis) เลือกตัวแบบที่ดีที่สุดโดยใช้เกณฑ์ AIC ด้วยวิธีการนำตัวแปรอิสระที่ไม่มีความสำคัญทางสถิติกับตัวแปรตาม และมีค่า p-value มากที่สุดออกทีละตัวแปร (Backward Elimination) ซึ่งตัวแบบที่ดีที่สุดพิจารณาจากตัวแบบที่ให้ค่า AIC ต่ำที่สุด

ผลการวิเคราะห์ทางสถิติด้วยวิธี Logistic Regression พบว่าปัจจัยด้านภาวะนั้น้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ที่มีผลต่อการเลี้ยงทารกด้วยนมมารดา คือ ภาวะนั้น้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ที่แรกเกิด 6 เดือน 18 เดือน และ 24 เดือน นั่นคือ เด็กที่มีภาวะนั้น้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์เมื่อแรกเกิด และ 6 เดือน มีโอกาสได้รับนมมารดานานกว่า 12 เดือน น้อยกว่าเด็กที่ไม่มีภาวะนั้น้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์เป็น 0.69 และ 0.35 เท่า ในทางกลับกันเด็กที่มีภาวะนั้น้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ที่อายุ 18 และ 24 เดือน เสี่ยงต่อการได้รับนมมารดานานกว่า 12 เดือน เป็น 2.09 และ 1.66 เท่า เมื่อเทียบกับเด็กที่ไม่มีภาวะนั้น้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์

ปัจจัยด้านการให้นมผสมและอาหารเสริมที่มีผลต่อการให้นมมารดา คือ อายุที่เริ่มให้นมผสม นั่นคือ เด็กที่เริ่มให้นมผสมในช่วง 4-6 เดือน เสี่ยงต่อการได้รับนมมารดานานกว่า 12 เดือน เป็น 8.72 เท่า เมื่อเทียบกับเด็กที่เริ่มให้นมผสมก่อน 4 เดือน เด็กที่เริ่มให้นมผสมในช่วง 7-12 เดือน เสี่ยงต่อการได้รับนมมารดานานกว่า 12 เดือน เป็น 9.03 เท่า เมื่อเทียบกับเด็กที่เริ่มให้

นมผสมก่อน 4 เดือน และเด็กที่ยังไม่เริ่มให้นมผสมที่อายุ 12 เดือน เสี่ยงต่อการได้รับนมมารดานานกว่า 12 เดือน เป็น 123.38 เท่า เมื่อเทียบกับเด็กที่เริ่มให้นมผสมก่อน 4 เดือน

ปัจจัยด้านมารดาและครอบครัว ที่มีผลต่อการเลี้ยงทารกด้วยนมมารดา คือ อายุ มารดา การศึกษามารดา อาชีพมารดา ศาสนา และสภาพสังคมเศรษฐกิจ นั่นคือ เด็กที่มีมารดาอายุ 30-40 ปี เสี่ยงต่อการการได้รับนมมารดานานกว่า 12 เดือน เป็น 1.45 เท่าเมื่อเทียบกับเด็กที่มีมารดาอายุ 20-30 ปี และเด็กที่มีมารดาอายุ 40 ปีขึ้นไป เสี่ยงต่อการการได้รับนมมารดานานกว่า 12 เดือน เป็น 3.67 เท่าเมื่อเทียบกับเด็กที่มีมารดาอายุ 20-30 ปี สำหรับเด็กที่มารดามีการศึกษาระดับประถมศึกษาและอื่นๆ มัธยมศึกษา ปวช. และปวส. และปริญญาตรี และ สูงกว่า มีโอกาสได้รับนมมารดานานกว่า 12 เดือนน้อยกว่า เด็กที่มารดาอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ เป็น 0.59 0.45 และ 0.42 เท่า ตามลำดับ เด็กที่มารดามีธุรกิจเป็นของตัวเองเสี่ยงต่อการการได้รับนมมารดานานกว่า 12 เดือน เป็น 1.83 เท่าเมื่อเทียบกับเด็กที่มีมารดาไม่ได้ปฏิบัติงานเชิงเศรษฐกิจ เด็กที่มารดานับถือศาสนาอื่นๆ (อิสลาม คริสต์ นับถือผี) เสี่ยงต่อการการได้รับนมมารดานานกว่า 12 เดือน เป็น 3.82 เท่าเมื่อเทียบกับเด็กที่มารดานับถือศาสนาพุทธ และเด็กที่มารดามีสภาพสังคมเศรษฐกิจของครอบครัวยากจน เสี่ยงต่อการการได้รับนมมารดานานกว่า 12 เดือน เป็น 1.66 เท่า เมื่อเทียบกับเด็กที่มารดามีสภาพสังคมเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง

ปัจจัยด้านข้อมูลทั่วไปของเด็ก ไม่มีผลต่อการเลี้ยงทารกด้วยนมมารดาทุกตัวแปร ดังรายละเอียดในตารางที่ 5.5

ตารางที่ 5.5 ตัวแบบ Logistic Regression ของการเลี้ยงทารกด้วยนมมารดา

ตัวแปร	Coef	S.E.	OR	95% CI	p-value
ภาวบน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ แรกเกิด					
ไม่น้อยกว่าเกณฑ์	0	-	1	-	-
น้อยกว่าเกณฑ์	-0.371	0.157	0.69	0.51-0.94	0.018
ภาวบน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ 6 เดือน					
ไม่น้อยกว่าเกณฑ์	0	-	1	-	-
น้อยกว่าเกณฑ์	-1.052	0.338	0.35	0.18-0.68	0.002
ภาวบน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ 12 เดือน					
ไม่น้อยกว่าเกณฑ์	0	-	1	-	-
น้อยกว่าเกณฑ์	0.309	0.212	1.36	0.90-2.06	0.146
ภาวบน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ 18 เดือน					
ไม่น้อยกว่าเกณฑ์	0	-	1	-	-
น้อยกว่าเกณฑ์	0.739	0.258	2.09	1.26-3.48	0.004
ภาวบน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ 24 เดือน					
ไม่น้อยกว่าเกณฑ์	0	-	1	-	-
น้อยกว่าเกณฑ์	0.507	0.254	1.66	1.01-2.73	0.046
อายุที่เริ่มให้นมผสม					
ก่อน 4 เดือน	0	-	1	-	-
4-6 เดือน	2.166	0.127	8.72	6.80-11.19	<0.001
7-12 เดือน	2.200	0.152	9.03	6.70-12.17	<0.001
ยังไม่ให้ที่อายุ 12 เดือน	4.815	0.268	123.38	72.99-208.59	<0.001
อายุมารดา					
น้อยกว่า 20 ปี	-0.306	0.156	0.74	0.54-1.00	0.050
20- < 30 ปี	0	-	1	-	-
30- < 40 ปี	0.372	0.119	1.45	1.15-1.83	0.002
40 ปีขึ้นไป	1.300	0.361	3.67	1.81-7.44	<0.001

ตารางที่ 5.5 (ต่อ)

ตัวแปร	Coef	S.E.	OR	95% CI	p
การศึกษามารดา					
อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้	0	-	1	-	-
ประถมศึกษาและอื่นๆ	-0.534	0.267	0.59	0.35-0.99	0.045
มัธยมศึกษา ปวช. และปวส.	-0.795	0.274	0.45	0.26-0.77	0.004
ปริญญาตรี และ สูงกว่า	-0.876	0.360	0.42	0.21-0.84	0.015
อาชีพมารดา					
ผู้มีธุรกิจเป็นของตัวเอง	0.606	0.163	1.83	1.33-2.52	<0.001
ผู้ปฏิบัติงานวิชาชีพ	-0.521	0.343	0.59	0.30-1.16	0.128
คนใช้แรงงาน	0.134	0.151	1.14	0.85-1.54	0.373
พนักงานบริษัท	-0.270	0.165	0.76	0.55-1.06	0.102
ไม่ได้ปฏิบัติงานเชิงเศรษฐกิจ	0	-	1	-	-
ศาสนา					
พุทธ	0	-	1	-	-
อื่นๆ	1.340	0.176	3.82	2.71-5.39	<0.001
สภาพสังคมเศรษฐกิจ					
ยากจน	0.504	0.174	1.66	1.18-2.33	0.004
ค่อนข้างยากจน	0.260	0.160	1.30	0.95-1.78	0.105
ปานกลาง	0	-	1	-	-
ดีและค่อนข้างดี	0.383	0.412	1.47	0.65-3.29	0.353
เพศเด็ก					
หญิง	0	-	1	-	-
ชาย	0.054	0.099	1.06	0.87-1.28	0.582

ตารางที่ 5.5 (ต่อ)

ตัวแปร	Coef	S.E.	OR	95% CI	p
พื้นที่อยู่อาศัย					
พนมทวน	0.361	0.258	1.435	0.87-2.38	0.161
เทพา	1.162	0.268	3.197	1.89-5.40	<0.001
กระนวน	0.616	0.264	1.851	1.10-3.11	0.020
น่าน	0.015	0.257	1.015	0.61-1.68	0.953
กรุงเทพ	0	-	1	-	-
ค่าคงที่	-2.283	0.409	0.102	2.31-4.06	<0.001

ค่า AIC = 0.850